

Αθήνα, 29 Απρίλη 1986

Η Πολιτική στο Τουρισμό

Για τη χώρα μας ο τουρισμός εμφανίζεται σαν οικονομική δραστηριότητα πρωταρχικής σημασίας δεδομένου ότι το τουριστικό συνάλλαγμα καλύπτει ένα σημαντικό μέρος του εμπορικού μας ελλείμματος.

Πράγματι οι συναλλαγματικές μας εισπράξεις από τον Τουρισμό, κατέχουν πιά την πρώτη θέση στους άδηλους πόρους και ακολουθούνται από τις εισπράξεις από τη Ναυτιλία που ανέρχονται σε 1.037.000.000 δολάρια. Πρέπει να σημειωθεί πάντως πως ένα μεγάλο ποσοστό του ναυτιλιακού συναλλάγματος ανήκει στο τουρισμό, αφού οι εισπράξεις από τις κρουαζιέρες που πραγματοποιούν οι τουρίστες πιστώνονται στο ναυτιλιακό και όχι στο τουριστικό συνάλλαγμα.

Στο σύνολο δηλαδή των άδηλων πόρων οι οποίοι ανέρχονται στο ποσό των 5.228.000.000 δολλαρίων (που χωρίς να συμπεριλάβουμε τις καθαρές μεταβιβάσεις από τα διάφορα ταμεία της ΕΟΚ θα ήταν 4.539.000.000 δολάρια) το τουριστικό συνάλλαγμα συμμετέχει με ποσοστό 27,3% καλύπτοντας ποσοστό 22,8% του εμπορικού μας ελλείμματος. Αν σ' αυτά τα ποσοστά προσθέσουμε και τα ποσά εκείνα του τουριστικού συναλλάγματος που λόγω αδυναμίας εντοπισμού της προέλευσής τους πιστώνονται σε άλλους λογαριασμούς του Ισοζυγίου Αδηλων Πόρων, τότε η σημασία των εισπράξεων από τον τουρισμό γίνεται ακόμα πιο εντυπωσιακή.

Ο ρόλος του τουρισμού έχει αναγνωριστεί κατηγορηματικά από την Κυβέρνηση και αυτό φαίνεται τόσο από τις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού όσο και τις επισημάνσεις του αρμόδιου Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Η αναγνώριση αυτής της σημασίας του τουρισμού τονίστηκε και με την οργανική ένταξη του ΕΟΤ στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, το καλοκαίρι του 1985.

Τα τελευταία χρόνια διαπιστώνουμε ^{αυξανόμενη} μία τάση εισροής τουριστών. Πράγματι το 1984 επισκέφθηκαν συνολικά 6.027.266.000 ^{τουριστών} την Ελλάδα με αντίστοιχο αριθμό διανυκτερεύσεων 32.425.242.000.

Το 1985 επισκέφτηκαν 7.039.428 τουρίστες τη χώρα μας (αύξηση 16,8%, με αντίστοιχο αριθμό διανυκτερεύσεων 33.960.000) και για το 1986 αναμένεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΕΟΤ να επισκεφτούν συνολικά 7.800.000 τουρίστες τη χώρα μας με αντίστοιχο αριθμό διανυκτερεύσεων 37.200.000.

Η αντίστοιχη εισροή τουριστικού συναλλάγματος ανήλθε το 1984 στο ποσό των 1.315.000.000 \$ ΗΠΑ ή 150.131.398.000 δρχ. Το 1985 τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν στο 1.428.000.000 \$ ΗΠΑ (αύξηση 8,8%) ή 197.345.500.000 δρχ. (αύξηση 33,7%).

Για το 1986 προβλέπεται να εισπράξει τη χώρα μας τουριστικό συνάλλαγμα ύψους 1.600.000.000 \$ (αύξηση 12% περίπου) ή 245 δις δρχ. (αύξηση 24% περίπου).

Τα θετικά αυτά στοιχεία προέκυψαν παρά τη μείωση του τουρισμού από τις ΗΠΑ από πέρυσι το καλοκαίρι.

Η απώλεια σε τουριστικό συνάλλαγμα που προέκυψε σχετικά εκτιμάται σε 105 εκατομ.\$ ΗΠΑ και αναμένεται να φτάσει τα 200 εκατομ. \$ το 1986.

Χαρακτηριστική για τη χώρα μας είναι γενικά η σημαντική αύξηση από τις παραδοσιακές χώρες προέλευσης του τουριστικού ρεύματος.

Οι Βρεταννοί ξεπέρασαν	το 1.300.000 το 1985
Οι Δυτικογερμανοί	το 1.050.000
Οι Σκανδιναβοί	τις 670.000
Οι Γάλλοι	τις 440.000
Οι Ιταλοί	τις 360.000
Οι Ολλανδοί	τις 280.000

Για να συμπληρωθεί το "τουριστικό έλλειμμα" από ΗΠΑ καταβάλλονται ήδη εντατικές προσπάθειες για τον εντοπισμό νέων τουριστικών αγορών για τη χώρα μας με ιδιαίτερη έμφαση στην Ιαπωνία, Καναδά, Αυστραλία και Λατινή Αμερική.

Εξάλλου στα πλαίσια διεθνούς συνεργασίας η Ελλάδα καταβάλλει ποικίλες προσπάθειες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της τρομοκρατίας που απειλεί πλέον τον τουρισμό σε ολόκληρη την Ευρώπη και ιδιαίτερα στην ανατολική Μεσόγειο. Έχουν δε ληφθεί όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να εγγυάται στο μέτρο του δυνατού η ασφάλεια των τουριστών μας. Σχετικά, στο αεροδρόμιο των Αθηνών έχουν γίνει πλέον σύγχρονες εγκαταστάσεις για ελέγχους ασφάλειας των ταξιδιωτών.

Επίσης, εκπρόσωποι των αρμοδίων διεθνών οργανισμών IATA, ICAO, FAA και ιδιαίτερα ο Δ/ντής της IATA κ. Wallis ετόνισαν επανειλημμένα σε επίσημες εκθέσεις και προσφορικές δηλώσεις τους ότι το αεροδρόμιο των Αθηνών θεωρείται ως ένα από τα ασφαλέστερα του κόσμου και ότι τα μέτρα ασφάλειας ξεπερνούν τις προδιαγραφές της ICAO.

Πέραν των συγκεκριμένων αυτών ενεργειών που έγιναν για να εγγυάται η μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια των τουριστών στη χώρα μας, η τουριστική μας πολιτική ορίζεται από τη βασική επιδίωξη να υπάρξει μακροχρόνια και ισόρροπη ανάπτυξη του τουρισμού σε σχέση με τους άλλους τομείς της οικονομίας ώστε να αποφευχθεί μία μονομερή ανάπτυξη με τις δυσμενείς επιπτώσεις και τους κινδύνους που συνεπάγεται.

Για να υποβοηθήσουμε την απαιτούμενη αναβάθμιση των τουριστικών μας υπηρεσιών, απαιτείται ένα νέο συγκροτημένο πρόγραμμα ανάπτυξης του τουρισμού σε εθνική κλίμακα στο οποίο οι επενδύσεις θα παίξουν πρωτεύοντα ρόλο.

Στο τομέα των τουριστικών επενδύσεων η Κυβέρνηση απέδειξε έμπρακτα το ενδιαφέρον της για τη δραστηριοποίηση των παραγωγικών επενδύσεων. Στα πλαίσια του αναπτυξιακού νόμου 1262/82 προβλέπεται η χρηματοδότηση τουριστικών δραστηριοτήτων που φτάνει κατά μέσο όρο το 25% της συνολικής επένδυσης. Στη πράξη η εφαρμογή του νόμου αυτού απεδείχθη ιδιαίτερα επιτυχής, δεδομένου ότι ο αριθμός των τουριστικών εγκαταστάσεων που έχουν εγκριθεί ξεπερνάει τις 1200 που αντιπροσωπεύουν επενδύσεις συνολικού ύψους πάνω από 50 δισ.δρχ.

Από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων διετέθησαν τα 5 τελευταία χρόνια (συμπεριλαμβανομένου και του 1986) πάνω από 19 δισ.δρχ. για έργα τουριστικής υποδομής σε όλη τη χώρα. Στα κονδύλια αυτά δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες που κατευθύνονται προς τις μεταφορές και τις επικοινωνίες.

Στα πλαίσια των Δημοσίων Επενδύσεων δίνεται ιδιαίτερη ώθηση στα έργα εκείνα που βρίσκονται σε εξέλιξη και που οι πιθανότητες περάτωσής τους σε μικρό χρόνο είναι αυξημένες. Επίσης στα έργα που διαμορφώνουν την "εικόνα" της πατρίδας μας καθώς και σ' εκείνα που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη περισσότερο αποδοτικών και συναλλαγματοφόρων μορφών τουρισμού, στις πιο πρόσφορες περιοχές.

Χωρίς τον προσωρινό περιορισμό του εύρους των επενδυτικών προγραμμάτων είναι προφανής ο κίνδυνος κατακερματισμού των διαθέσιμων πόρων σε μεγέθη που δεν προσφέρονται για έγκαιρα αποδοτικές

επενδύσεις.

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εξαντλούμε όλες τις δυνατότητές μας ώστε να εξασφαλίσουμε τους αναγκαίους πόρους που θα συμβάλλουν στην ολοκλήρωση έργων ή στη χρηματοδότηση νέων έργων τουριστικής υποδομής που περιλαμβάνονται σε προγράμματα προς το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, ή εντάσσονται στη διαδικασία των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων όπου υπάρχει η πρόβλεψη να υποβληθούν τουριστικά προγράμματα ύψους 41 δις.δρχ.

Παράλληλα με τη προσπάθεια που καταβάλλεται από το Δημόσιο, καλείται και ο ιδιωτικός τομέας να αναλάβει το ρόλο και την ευθύνη του. Ζητήματα γενικότερης τουριστικής πολιτικής καθώς και εναρμονίσεως τουριστικών δραστηριοτήτων που καταβάλλονται από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα εξετάζονται κατά τακτά διαστήματα στα πλαίσια του Συμβουλίου Τουριστικής Πολιτικής, όπου συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των ενδιαφερομένων φορέων υπό τη προεδρία του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Με τη νέα αυτή πολιτική για τις ιδιωτικές επενδύσεις γίνεται παράλληλη προσπάθεια:

- α) να υπάρξει αυστηρός έλεγχος στις περιοχές υψηλής προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και σε εκείνες που είναι υπερβολικά φορτισμένες από την πυκνότητα των τουριστικών εγκαταστάσεων ή και από την έλλειψη φυσικών διαθέσιμων.
- β) να ενθαρρυνθούν οι τουριστικές επενδύσεις σε περιοχές που διαθέτουν τις αναγκαίες φυσικές και πολιτιστικές ποιότητες με την αυστηρή προϋπόθεση ότι υπάρχει ήδη, κατασκευάζεται ή έχει προγραμματιστεί η αναγκαία τουριστική υποδομή.
- γ) να επιτευχθεί συμπληρωματικά προς το μαζικό τουρισμό, και η ανάπτυξη νέων ήπιων μορφών τουρισμού, όπως κυρίως ο επίλεκτικός, μορφών που προσφέρονται για καλύτερη χωροκατανομή και κατανομή στο χρόνο και που προκαλούν μεγαλύτερη κατά κεφαλή συναλλαγματική εισροή.

Για να υλοποιηθούν οι στόχοι της πολιτικής αποκέντρωσης, η Αυτοδιοίκηση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο πρέπει επίσης να αναλάβει τις δικές της ευθύνες και ν' αναπτύξει τις δικές της δυνατότητες, καταρτίζοντας συγκροτημένα προγράμματα αξιοποίησης που θα εγγυώνται υψηλό λειτουργικό επίπεδο αλλά και αποδοτικότητα, γιατί μόνο έτσι μπορεί να εξασφαλιστεί κοινωνικό και οικονομικό

όφελος για τους κατοίκους της περιοχής και για τη χώρα στο σύνολό της. Στην προσπάθεια αυτή η συμβολή των Νομαρχιακών Επιτροπών Τουρισμού και των άλλων οργάνων βάσης που θεσπίζονται, είναι καθοριστική.

Πέρα από τη βελτίωση μίας οργανωμένης τουριστικής υποδομής τέθηκαν πρόσφατα συγκεκριμένοι στόχοι, που απορρέουν από μία ιεράρχηση προτεραιοτήτων, για την τουριστική ανάπτυξη ως εξής :

- Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της Νομοθεσίας που διέπει το τουρισμό γενικότερα και τον ΕΟΤ ειδικότερα, καθώς και επεξεργασία συγκεκριμένων Νομοσχεδίων που αφορούν π.χ. την "Καζίνα ΑΕ" το Νομοσχέδιο για τη "Χρονικά Διαιρετή Μίσθωση" ("time-sharing"), ειδικά Νομοσχέδια και Υπουργικές Αποφάσεις για τη περιστολή της διαρροής τουριστικού συναλλάγματος κλπ.
- Επανεξετάζεται το συνολικό πλέγμα της Νομοθεσίας που διέπει την ανάπτυξη και τη χωροταξική κατανομή της τουριστικής δραστηριότητας.

Αυτή η επανεξέταση της Νομοθεσίας, που γίνεται σε συνεργασία με το Υπουργείο Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και φυσικά το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, κύριο στόχο έχει να προωθήσει την ανάληψη επενδυτικών έργων από τον ιδιωτικό τομέα για τη δημιουργία ξενοδοχειακών μονάδων ποικίλης κλίμακας, βιώσιμων με τα σημερινά δεδομένα της αυξημένης ζήτησης υψηλών και ποικίλων υπηρεσιών,

μονάδων ικανών να ανταποκριθούν στην εντελώς αναγκαία προσπάθεια : να επιμηκυνθεί η τουριστική περίοδος και να αναβαθμιστεί η εισοδηματική στάθμη της τουριστικής μας πελατείας.

- Σχεδιασμός και εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Μαρινών και Λιμανιών για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού και στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος με έργα εκσυγχρονισμού στις Μαρίνες του ΕΟΤ προϋπολογισμού 900.000.000 δραχμές και στις μελέτες για την κατασκευή νέων στη Ρόδο, Κώ, Κεφαλλονιά, Ζάκυνθο, Γουβιά στην Κέρκυρα και Παξούς που θα αυξήσουν τη δυναμικότητά μας κατά 2.700 θέσεις.
- Επέκταση των διαδρόμων σε υπάρχοντα αεροδρόμια και στη δημιουργία νέων αεροδρομίων στον Ελλαδικό χώρο.
- Αναπαλαίωση και προστασία των παραδοσιακών οικισμών στο Πήλιο,

Ευρυτανία, Μονεμβασία και Βάθεια στην Πελοπόννησο, Αχίλλειο στην Κέρκυρα, Χαλκιδική, Κύθνο και Ψαρά, καθώς και σ' άλλες περιοχές που επιλέγονται.

- Ανάπτυξη νέων τουριστικών περιοχών όπως η Χίος, η Μυτιλήνη, η Κεφαλλονιά, η νοτιοδυτική Πελοπόννησος, η Δυτική και Νότια Κρήτη κλπ, με κριτήριο πάντα τη φυσική, πολιτιστική και οικονομική τους αντοχή .

Τέλος τα Προγράμματα Εσωτερικού και Κοινωνικού Τουρισμού εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρό μέλημα του ΕΟΤ.

Η εφαρμογή τους, χωρίς περικοπή του αριθμού δικαιούχων, θα συνεχιστεί αλλά με αυστηρότερο έλεγχο της οικονομικής λειτουργίας και αξιοποίηση των ξενοδοχειακών μονάδων που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τον ΕΟΤ, ιδίως στην εκτός αιχμής περίοδο.

Ο εσωτερικός Τουρισμός κατάλληλα προγραμματισμένος, μπορεί να συμβάλλει στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην ισόρροπη κατανομή στο χώρο, και στην εξοικονόμηση πολύτιμου συναλλάγματος που διαφεύγει για εκδρομές στο εξωτερικό.